

Soolibooli

4/12
7.9.2012

Tarkista jäsenetusi!
s. 15

Päivi Hökkä:
Taattua laatua nyt ja tulevaisuudessa, vai?
s. 8

3 Uusia alkuja aktiiviseen syksyyn
Pääkirjoitus.

4 Mennen tullen
Ajankohtaisia poimintoja.

6 Ainejärjestö mukana opiskelijan arjessa
Tuoreena opeopiskelijana paikallisesta ainejärjestöstä löytää itselleen takuuvarmasti seuraa ja paljon vapaa-ajanohjelmaa.

8 Suomalainen opettajankoulutus – taattua laatua nyt ja tulevaisuudessa, vai?
Maailma muuttuu kiihtyvällä vauhdilla mutta opettajankoulutus ei. Uudistukset toteutuvat hitaasti ja jäävät vaikutuksiltaan laimeiksi. Kasvatustieteen tohtori **Päivi Hökkä** selvitti väitöstutkimuksessaan miksi näin on ja mitä olisi tehtävissä.

13 SOOL sun asialla
SOOLin toimisto palvelee jäsenasioissa puhelimitse ja sähköpostitse. Kenttäasiamiehet vierailevat lukuvuoden aikana oman alueensa opettajankoulutusyksiköissä ja hallituksen jäsenetkin ovat tavattavissa omilla opiskelupaikkakunnillaan.

15 SOOLin jäsenedut
Ota jäseneduista kaikki hyöty irti!

17 Ole hereillä!
Sinulla on oikeuksia, tuleva opettaja.

18 Kunnat kuntoon koulutuksella!
Kuntavaalit ovat opettajien kannalta äärimmäisen merkitykselliset vaalit, koska lähes kaikki opettajat työskentelevät kunnan palveluksessa. SOOL kannustaa opeopiskelijoita haastamaan kaikkia ehdokkaita koulutusteemoista!

20 Puheenvuoro: Voisiko yläkoulussa olla luokanopettajia?
Petri Pajun kirjoitus perustuu tutkimushankkeeseen, jonka puitteissa hän sai tilaisuuden käydä osan yhdeksättä luokkaa uudelleen.

23 Oivaltava opettaja – verkottunut moniosaaja
Tulevaisuuden taidot osaksi jokaisen osaamista.

24 Jokainen opettaja on kieltenopettaja
Oletko koskaan tullut ajatelleeksi, että opettaessasi käsitöitä, fysiikkaa tai historiaa opetat samalla myös kieltä ja kielenkäyttöä?

26 Sudoku ja sarjakuvat

27 Aimo Jalla: Jälkipeliä
Aimon kesä meni analysoidessa.

JULKAISIJA

Suomen Opettajaksi Opiskelevien Liitto
SOOL ry

TOIMITUKSEN YHTEYSTIEDOT

Osoite: Soolibooli, Rautatieläisenkatu 6,
00520 Helsinki
Puhelin: 020 748 9741
Sähköposti: soolibooli@sool.fi
www.sool.fi/soolibooli

VASTAAVA PÄÄTOIMITTAJA

Petra Junno

TOIMITUS, ULKOASU, ILMOITUSMYNTI

Rami Setälä

PIIRROKSET

Jussi Anttonen

AVUSTAJAT TÄSSÄ NUMEROSSA

Miia Ahola, Milla Arikka, Tero Järvinen,
Jouni Marjakangas

PAINO

Forssa Print

ISSN-L 1235-3043

ISSN 1235-3043 (painettu)

ISSN 2242-9263 (verkkojulkaisu)

ILMESTYMISAJAT 2012

nro 5/12 ilmestyy 2.11. (aineisto 8.10.)

Soolibooli jaetaan kotiin kaikille SOOLin jäsenille. Lehdellä ei ole vakinaista toimittajakuntaa, joten jos mielessäsi on hyvä juttuidea tai olet halukas kirjoittamaan, ota yhteyttä toimitukseen. Julkaistuista artikkeleista maksetaan juttupalkkio sopimuksen mukaan.

www.sool.fi/soolibooli

Kannen kuva:
SOOLin
kenttäasiamiehet
valmiina kierrokselle:
Jenni Väärälä, Fiina
Jaakkola, Anni
Hukkanen, Eija
Moilanen ja Maiju
Laurila.

Uusia alkuja aktiiviseen syksyyn

Syksy kolkuttaa ovella ja käynnistää opeopiskelijoiden opinnot toden teolla. Uusi alku on koittanut erityisesti opettajaopintonsa aloittaville, ja konkarit ovat palanneet opintojensa ääreen toivottavasti virkistynein mielin. Tämä syksy on muutamassa opettajankoulutusyksikössä erityisesti uusien alkujen aikaa opettajankoulutukseen kohdistuneitten muutostoi-
menpiteiden ansioista. Tampereella kasvatustieteiden yksikkö kasvoi luokanopettajakoulutuksen siirryttyä elokuussa Hämeenlinnasta Tampereelle. Myös Oulussa totutellaan suurempaan opiskelijamäärään. Muutokset ja uudet alut sisältävät aina haasteita, minkä vuoksi meidän opiskelijoiden tulee olla valppaana tarkkailemas-
sa omaa koulutustamme jo syksystä asti. SOOL toimii opettajankoulutuksen valtakunnallisena edunvalvojana, mutta epäkohtiin tulee kiinnittää huomiota paikallisesti.

Kesän aikana hallitus päätti perusopetuksen tuntijaon uudistamisesta. Taide- ja taitoaineet, liikunta sekä yhteiskuntaoppi saivat lisää tunteja. Taide- ja taitoaineet edistävät yksilön kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä, joten niiden lisäys on täysin perusteltua. SOOLissa pidämme tärkeänä sitä, että yhteiskunnallisen vaikuttamisen periaatteita opetetaan entistä varhaisemmassa vaiheessa. Aktiiviseen kansalaisuuteen kasvattaminen edistää yhteiskunnallista osallisuutta myöhemmin. Nämä uudistukset luovat kuitenkin paineita opettajankoulutukselle. Koulutuksen täytyy olla reagoita uudistuksiin, jotta tulevilla opettajilla olisi mahdollisuudet toteuttaa tuntijaossa vaadittavia kokonaisuuksia opetuksessaan.

Uskonnon ja elämäntietämisen opetuksen yhden vuosiviikkotunnin vähennys herätti kesän aikana kii-
vasta keskustelua mediassa myös opettajaksi opiskelevien suulla. Monenlaisia mielipiteitä siitä, kuinka paljon ja miten uskontoa tulisi opettaa, riittää varmasti runsaasti. Asiasta lienee mahdotonta löytää sellaista ratkaisua, mi-
hin kaikki osapuolet olisivat tyytyväisiä, mutta keskustelun käyminen on kuitenkin ehdottoman tärkeää.

SOOL haluaa kannustaa opettajaksi opiskelevia aktiiviseen kansalaisuuteen syksyn kuntavaalien alla. Kunnat ovat tulevien opettajien merkittävin työnantaja, joten kyseessä ovat meille tärkeät vaalit. Näissä vaaleissa on mahdollista vaikuttaa siihen, miten tuleva työnantaja suhtautuu koulutukseen ja opetukseen. Haastakaa siis

ehdokkaistanne koulutukseen liittyvistä asioista, apuna voi käyttää vaikkapa SOOLin kuntavaalitavoitteita.

Tänä syksynä SOOL uudistaa *Tavoitteet opettajankoulutukselle* -ohjelmaan-
sa ja jäsenillä on mahdol-
“Aktiiviseen kansalaisuuteen kasvattaminen edistää yhteiskunnallista osallisuutta myöhemmin.”
lisuus päästä sanomaan mieli-
piteensä siitä, mitä opettajankoulutuksen tulisi olla tulevaisuudessa. Kannattaa seurata oman ai-
nejärjestön ilmoittelua aiheesta heti syksyn alussa.

★ ★ ★

Lopuksi haluan toivottaa kaikille soolilaisille intoa ja jaksamista syksyn opintoihin. Uudet opettajaopiskelijat, tervetuloa laajaan joukkoomme. Toivottavasti tapaamme vuoden aikana SOOLin tapahtumissa. Aktiivista syksyä soolilaiset!

Petra Junno
petra.junno@sool.fi

Lisää tunteja perusopetukseen

Hallitus aikoo lisätä perusopetuksen vähimmäistuntimäärää kolmella vuosiviikkotunnilla. Uudessa tuntijaossa lisätään kuvataiteen, musiikin, liikunnan sekä historian ja yhteiskuntaopin tunteja mutta uskontojen ja elämäntutkimustiedon opetusta vähennetään.

Yhteiskuntaopin opiskelu aloitetaan tulevaisuudessa jo ala-asteen neljännellä luokalla ja B1-kielen opiskelu kuudennella luokalla. Lisäksi kieliohjelmat monipuolistuvat.

Tuntijakouudistus tuo mukanaan uutena opetusmenetelmänä draaman käytön äidinkieliessä sekä historian ja yhteiskuntaopin opetuksessa. Yksi uudistuksen tavoitteista on pa-

rantaa suomalaisten nuorten kiinnostusta yhteiskunnallisiin asioihin.

SOOL kritisoi keväällä antamassaan lausunnossa opetusministeriön tuntijakoesitystä siitä, että se sisälsi sinänsä kannatettavia mutta vain nimellisiksi jääviä uudistuksia ja uskallus todella uusien avauksien tekemiseen puuttui. SOOL korosti lausunnossaan myös, että kaikissa tuntijakoa koskeissa päätöksissä tulee huomioida uudistusten vaikutukset opettajankoulutukseen ja suoritettaviin tutkintoihin.

Uusi tuntijako tulee voimaan kaikilla perusopetuksen vuosiluokilla 1.8.2016.

SOOL Kerhokeskuksen jäseneksi

SOOL hyväksyttiin toukokuussa Kerhokeskus – koulutyön tukiry:n jäsenjärjestöksi. Kerhokeskus on jäsenjärjestöjensä muodostama lapsi- ja nuorisotyön palvelujärjestö, joka toimii opetuksen ja kasvatuksen alalla yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Kerhokeskus edistää lasten ja nuorten hyvinvointia ja kehittymistä. Yhdistys ottaa kantaa lasten ja nuorten hyvinvointia koskeviin säännöksiin ja osallistuu yhteiskunnalliseen debattiin heidän hyvinvointinsa turvaamiseksi. Kerhokeskus on

myös mukana vaikuttamassa lasten ja nuorten hyvinvointiin useissa kansallisissa neuvottelukunnissa ja yhteistyöryhmissä.

Kerhokeskuksen lisäksi SOOL on järjestöjäsenenä Kesälukioseurassa, Pohjola-Nordenin Nuorisoliitossa, Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssissa sekä Taksvärkki ry:ssä.

**SOOLin toimisto
palvelee arkisin
klo 9-15**

**puh. 020 748 9740
sool@sool.fi**

→ www.sool.fi

soolblogi
Lue ja kommentoi!

www.sool.fi

Tapahtumia

20.8.–24.10. SOOL-infoja uusille opiskelijoille.

14.–15.9. SOOLin hallitus Rovaniemellä.

5.10. Maailman opettajien päivä (MOP). Maailman opettajien päivän tarkoituksena on muistuttaa opetus- ja kasvatustyön tärkeydestä muuttuvassa maailmassa. Päivän kansainvälinen teema on tänä vuonna Take a stand for teachers! Suomessa opettajajärjestöt ja opeopiskelijat ovat perinteisesti järjestäneet paikallisia MOP-tapahtumia.

12.10. Vanhempien ja työyhteisön kohtaaminen -seminaari Jyväskylässä. Seminaari ruokailuineen on maksuton kaikille jäsenille.

17.–18.11. OAJ/SOOL järjestökurssi Tampereella. Järjestötoiminnan peruskurssi uusille ainejärjestöaktiiveille.

25.1. Teemaseminaari Helsingissä. Seminaari järjestetään Educa-messujen yhteydessä ja se on ruokailuineen kaikille jäsenille maksuton.

26.–27.1. Puheenjohtajatapaaminen Helsingissä. Koulutuspäivä ja risteily jäsenyhdistysten puheenjohtajille

8.2. Koulutuspäivä jäsenyhdistyksille. Koulutukset jäsenyhdistysten Sool-vastaaville, kopo-vastaaville, kv-vastaaville sekä taloudenhoitajille.

22.–24.2. SOOLin Talvipäivät Raumalla. Ohjelma, majoitus ja ruokailut SOOLin ja OAJ:n jäsenille puoleen hintaan. Ilmoittautumiset ainejärjestöjen kautta.

16.–17.3. OAJ/SOOL järjestökurssi Turussa. Järjestötoiminnan jatkokurssi ainejärjestöaktiiveille.

20.–21.4. SOOLin liittokokous Helsingissä. Jäsenyhdistysten äänimäärät määräytyvät niiden jäsenmäärän mukaan. Liittokokous valitsee uuden hallituksen ja päättää mm. toimintasuunnitelmasta ja budjetista.

JÄSENELLE:

Muistithan jäsenmaksun?

Kaikille SOOLin vanhoille jäsenille lähetettiin jäsenmaksukirjeet elokuun lopulla. Maksamalla jäsenmaksun ajoissa varmistat jäsenetujen, kuten lfin vakuutusten voimassaolon katkoksitta. Jäsenyys ja jäsenedut ovat tämän lukuvuoden jäsenmaksulla voimassa syyskuulle 2013 asti.

Jos valmistuit, siirry OAJ:n jäseneksi

OAJ:n varsinaiseksi jäseneksi pääsee valmistuttuaan liittymään heti lyhyenkin opetusalan työsuhteen perusteella. Liittyminen käy helposti OAJ:n sivuilla www.oaj.fi ja lisätietoa jäsenyydestä saa oman työpaikan OAJ-yhteysopettajalta.

SOOLin jäsenmaksua ei siis enää pidä maksaa, jos tutkintotodistus on taskussa ja työpaikka opetus- ja kasvatusalalla tiedossa. Työelämään siirtymisen jälkeen luottamusmie- ja muita opetusalan edunvalvontapalveluita ei enää saa SOOL-jäsenyyden kautta.

Uusi jäsenkortti marraskuussa

Kaikille SOOLin ja OAJ:n jäsenille postitetaan uusi jäsenkortti ja ensi vuoden taskukalenteri Opettaja-lehden liitteenä marraskuussa. Nykyinen jäsenkortti on voimassa kuluvan vuoden loppuun, kunhan jäsenmaksuasiat ovat kunnossa.

Kotivakuutus vuodeksi puoleen hintaan

If Vahinkovakuutusyhtiö myöntää SOOLin jäsenille kotivakuutuksen nyt puoleen hintaan. Kampanja on voimassa 15. marraskuuta asti ja etu myönnetään uusille kotivakuutusasiakkaille sekä asuntoa vaihtaville lfin vanhoille kotivakuutusasiakkaille. Alennuksen saa SOOLin etusivulla osoitteessa www.sool.fi olevan linkin kautta.

SOOLin tiedote 14.5.2012

Uusi harjoittelukoulu parantaa opettajankoulutuksen asemaa Oulussa

Suomen Opettajaksi Opiskelevien Liitto SOOL ry on tyytyväinen Oulun yliopiston päätökseen avata toinen harjoittelukoulu. Kahdella harjoittelukoululla mahdollistetaan laadukas opetusharjoittelu myös sitten, kun Kajaanin opettajankoulutusyksikön ja normaalkoulun toiminta loppuu.

SOOL on seurannut aktiivisesti Kajaanista Ouluun siirtyvien luokanopettajaopiskelijoiden asemaa. Toisen harjoittelukoulun perustaminen on tärkeää, jotta kaikki opiskelijat voivat jatkossakin suorittaa opintoihinsa kuuluvat opetushar-

joittelut sujuvasti ja osaavassa ohjauksessa. Uuden harjoittelukoulun tarjoamat mahdollisuudet on hyvä huomioida myös muissa opettajankoulutusohjelmissä.

Opettajankoulutuksen arvostus näkyy parhaiten sille osoitettujen resurssien määrässä. Harjoittelumahdollisuuksista ja laadukkaasta harjoittelun ohjauksesta huolehtiminen on yksi tärkeimmistä opettajankoulutusta tukevista tekijöistä. SOOL toivookin, että Oulun yliopisto turvaa tulevien opettajien laadukkaan koulutuksen myös jatkossa.

Kenttäasiamiehet tulevat taas

SOOLin kenttäasiamiehet aloittavat syyskuussa vierailut oman alueensa opettajankoulutusyksiköissä. Kenttäasiamiestoiminta on osa SOOLin jäsenpalvelua ja heiltä kannattaakin käydä kyselemässä lisätietoa vaihtokapa jäseneduista tai esimerkiksi sijaisuuksiin tai työelämään siirtymiseen liittyvistä kuvioista. Kenttäasiamiehille voi myös antaa palautetta SOOLin toiminnasta.

Kenttäasiamiehen ständillä voi osallistua Sool-visaan, jossa osallistujien kesken arvotaan päiväpalkintoina muun muassa leffalippuja ja lukukauden päättyessä pääpalkintoina kaksi lomaviikkoa vapaavalintaisessa Holiday Clubin lomaosakkeessa.

Kenttäasiamiehet osallistuvat syksyn aikana työelämäaiheiseen Akava Camp -korkeakoulukiertueeseen muiden akavalaisten alojen opiskelijaedustajien kanssa. Kenttäasiamiesten esittelyt ja aluejako löytyvät tämän lehden sivulta 14 ja kiertueaikataulut SOOLin nettisivuilta.

Elo-syyskuun aikana SOOL järjestää opettajankoulutusyksiköissä myös erityisesti fukseille suunnattuja ja SOOL-INFOJA, joissa kerrotaan uusille opiskelijoille SOOLin toiminnasta ja jäseneduista.

SOOLissa esityslistalla...

→ SOOLin kuntavaalitavoitteita tehdään tunnetuiksi sekä jäsenistölle että muille tahoille ja niiden toteutumista edistetään monin eri keinoin.

→ Tavoitteet opettajankoulutukselle -ohjelman päivitystyö alkaa, vaikuttamisesta kiinnostuneita opeopiskelijoita haetaan mukaan.

→ Kummi- ja kenttäasiamiestoiminta polkaistaan aktiivisesti käyntiin.

Ainejärjestö mukana opiskelijan arjessa

Tuoreena opeopiskelijana paikallisesta ainejärjestöstä löytää itselleen takuuvarmasti seuraa ja paljon vapaa-ajanohjelmaa. Samanhenkisiä ihmisiä yhteen kokoava järjestö takaa, ettei opiskeluaikana tarvitse jäädä yksin eikä tekemisestä ole pulaa. Opiskeluajan parhaimmat bileet, hauskimmat keskusteluhetket ja makoisimmat kahvit tarjonnee ehkä juuri sinun oma ainejärjestös!

Ainejärjestöt ovat yliopistojen ja ylioppilaskuntien piirissä toimivia yhdistyksiä, jotka kokoavat yhteen saman alan opiskelijoita (tässä tapauksessa opettajaksi opiskelevia). Lyhykäisydessään voisi sanoa, että ainejärjestö järjestää jäsenilleen tapahtumia ja valvoo opiskelijoiden etuja ja oikeuksia.

Jokaiselle opettajankoulutusallale löytyy yleensä oma yhdistyksensä, joten yhdellä paikkakunnalla opettajaksi opiskelevien ainejärjestöjä voi olla useampia. Vanhemmat opiskelijat, tuutorit ja ainejärjestöjen aktiivitoimijat osaavat kertoa lisää omista yhdistyksistään sekä neuvoa liittymisasiossa.

Opiskelijan edunvalvoja

Ainejärjestön päätehtävänä on jäsenistönsä eduista ja oikeuksista huolehtiminen. Edunvalvonta-termiin törmääkin usein, ja se voi kuulostaa hieman epämääräiseltä ja etäiseltä. Edunvalvonnalla tarkoitetaan opintoihin ja opetukseen liittyvien asioiden seuraamista ja epäkohtiin puuttumista. Yksittäisissä kursseissa tai koulutuksessa laajemmin voi joskus olla puutteita, opiskelijat voivat olla tyytymättömiä jonkun kurssin aikatauluun tai joku opettaja on voinut toimia epäoikeudenmukaisella tavalla. Tällaisissa tilanteissa ainejärjestö on opiskelijoiden tukena asioiden

eteenpäinviemisessä, sillä on isolla ja järjestäytyneellä joukolla on kankeassa yliopistohallinnossa enemmän vaikutusvaltaa kuin yksittäisillä opiskelijoilla.

Ainejärjestö pitää säännöllisesti yhteyttä oman oppiaineensa, koulutusyksikön ja tiedekunnan henkilökuntaan. Säännölliset tapaamiset mahdollistavat tiedonkulun ainejärjestön kautta henkilökunnalle ja vastaavasti kaikille opiskelijoille. Tiedon jakaminen on osa edunvalvontaa, joka tavoitteena on mahdollisimman hyvät opiskeluolosuhteet.

Ainejärjestö kerää yleensä palautetta opintoihin ja opinto-oloihin liittyvistä asioista. Tällä tavoin ylläpi-

detään koulutuksen laatua ja nopea reagointi muutosta vaativiin asioihin on mahdollista. Ainejärjestöt voivat osallistua esimerkiksi opetussuunnitelmien laatimiseen alusta loppuun asti, jolloin varmistetaan opiskelijoiden tarpeiden ja toiveiden huomioiminen.

Halutessaan ainejärjestöt ottavat kantaa tärkeäksi kokemaansa asiaan näyttävällä tavalla, esimerkiksi ulosmarssin tai muun tempauksen merkeissä. Ainejärjestöjen ääni kuuluu usein myös paikallisissa tiedotusvälineissä ja onkin siksi helpoin väylä saada opiskelijoiden ääni kuuluviin. Useampaa yliopistoa vaivanneet tilaongelmat ovat viime aikoina saaneet

Teksti Milla Arikka

runsaasti medianäkyvyyttä, ja eräät opeopettaja-ainejärjestöt ovat ilmaisseet näyttävästi kantansa heitä koskettaviin tila-asioihin.

Ainejärjestöt kuuluvat jäsenyhdistyksenä Suomen Opettajaksi Opiskelijoiden Liitto SOOLiin, joka valvoo opiskelijoiden etuja ja vaikuttaa opettajankoulutuksen kehittämiseen valtakunnallisella tasolla.

Tapahtumia ja tenttivinkkejä

Kelvollisten opiskeluolosuhteiden ylläpitämisen lisäksi ainejärjestöjen tärkeänä tehtävänä on jäsenistön hyvinvoinnista huolehtiminen. Vapaa-ajan virkistystoimintaa on ainejärjestön koosta riippuen tarjolla viikoittain tai ainakin kuukausittain. Toiminta voi olla pitkälle suunniteltua ja hyvin organisoitua (vuosijuhlat, gaalailat, ulkotapahtumat) tai todella vapaamuotoista hengailua yhteisessä opiskelijatilassa.

Erilaiset teemabileet kuuluvat monen ainejärjestön tapahtumavalikoimaan, samoin sauna- ja peli-illat. Aktiivista toimintaa kaipaaville lohdutukseksi, että monilla ainejärjestöillä on oma liikuntavuoro yliopiston tiloissa tai yhdessä liikkumista harrastetaan muulla tavalla. Retket lähelle ja kauas kuuluvat usein ainejärjestöjen ohjelmistoon. Jotkut järjestöt tekevät ekskursioita, eli opintomatkoja jopa ulkomaille. Isompia tapahtumia varten ainejärjestö saattaa järjestää talkoot, jossa rahan lisäksi nostatetaan porukan yhteishenkeä.

Yhteishenki ainejärjestöissä on yleensä hyvä ja jäsenet tuntevat yhteenkuuluvuutta. Ainejärjestöt yhdistävät opiskelijoita eri vuosikursseilta ja siten hiljainen tieto siirtyy vanhemmilta opiskelijoilta uusille tulokkaille. Hiljaista tietoa voivat olla vinkit kursseja varten; miten pääsee helposti läpi, kuka pitää vaikeita

tenttejä ja niin edelleen. Ainejärjestöjen arkistoista löytyy usein vanhoja tenttikysymyksiä tai ainakin kursien muistiinpanoja ja tenttikirjojen tiivistelmiä. Uutena opiskelijana niiden perään kannattaa tiedustella vanhemmilta opiskelijoilta.

Ainejärjestö voi järjestää lukupiirejä jotakin kurssia varten tai keskustelutilaisuuksia ajankohtaisesta opetusalaan tai omaa koulutusta koskevasta aiheesta. Toisinaan keskusteluporukat kokoontuvat ilman suurempia etukäteisvalmisteluja ja tarkoituksena on jakaa ajatuksia aiheesta kuin aiheesta, kuten erään opetusalan opiskelijat tekivät puolivirallisessa ”lässytyskerhossaan”. Keskusteluryhmistä ja muusta toiminnasta tiedotetaan järjestöjen sähköpostilistalla tai ilmoitustaululla.

Mukaan touhuamaan

Ainejärjestöjen toiminnasta vastaa vuosittain tai lukuvuosittain valittava hallitus, mutta usein isompikin joukko osallistuu tapahtumien suunnitteluun ja järjestämiseen. Yhteistyössä järjestettävä tapahtuma tarjoaa mitä parhaimman mahdollisuuden tutustua toisiin opiskelijoihin sekä oppia hyödyllisiä taitoja työelämään varten. Tulevat opet kun vastaavat päiväkotien ja koulujen joulu- ja kevätkuuhlistasta sekä vanhempainilloista.

Toimintaan osallistumalla tutustuu uusiin ihmisiin, joista saa itselleen kavereita, innokkaita kanssaopiskelijoita lukupiiriin tai ihan vaan kahviseuraa. Kahvia voi monilla paikakunnilla nauttia opettajaopiskelijoiden ikiomissa ainejärjestötiloissa tai järjestön ylläpitämässä kahvilassa. Yhteinen tila tarjoaa mukavan virkistyspaikan luentojen välissä ja toivottaa kaikki lämpimästi tervetulleeksi.

Tutustu oman ainejärjestösi tapahtumiin ja ihmisiin sekä mene rohkeasti mukaan. Jäseneksi kannattaa liittyä heti, jos et sitä ole vielä tehnyt!

Suomalainen OPETTAJANKOULUTUS

Taattua laatua nyt ja tulevaisuudessa, vai?

Teksti Päivi Hökkä

Maailma muuttuu kiihtyvällä vauhdilla mutta opettajankoulutus ei. Uudistukset toteutuvat hitaasti ja jäävät vaikutuksiltaan laimeiksi. Kasvatustieteen tohtori Päivi Hökkä selvitti väitöstutkimuksessaan miksi näin on ja mitä olisi tehtävissä.

Suomalainen koulu ja opettajan- koulutus on saanut paistatella menestyksen valokeilassa viimevuodet. Koulutusjärjestelmäämme ja opettajankoulutustamme kiitellään ja arvostetaan. Maailman johtavat kasvatustieteen tutkijat ja poliitikot ovat nimittäneet maattamme kasvatuksen- ja koulutuksen mallimaana, Pisa-ihmeenä ja jopa koko maailman koulutuksen suunnannäyttäjänä. Aika hyvin pieneltä pohjoiselta kansaltamme.

Nykyinen menestyksemme ei ole kuitenkaan sattuman sanelemaa,

vaan tavoitteellisen ja pitkäjänteisen työn tulosta. Noin neljäkymmentä vuotta sitten tehdyt ratkaisut koululaitoksemme ja opettajankoulutuksen kehittämisestä ovat johtaneet siihen, että Suomi on monessa mielessä poikkeava maa opettajankoulutuksen toteutukseltaan. Maamme yleissivistävän koulun opettajankoulutus on ollut akateemista ja maisteritasoista jo yli 30 vuotta, kun yleisin malli muualla on se, että luokanopettajan tutkinto on alempi korkeakoulututkinto eli kandidaatin tutkinto ja aineenopettajantutkinto ylempi maisterin tutkinto.

Sen lisäksi, että opettajankoulutuksemme on akateemista ja maisteritasoista se on myös laadultaan korkeatasoista. Yhtenä laadun takeena voidaan pitää sitä, että tutkintoon sisältyy runsaasti tutkimusmenetelmänopintoja ja pro gradu -työ. Näin ollen kaikki luokanopettajiksi valmistuvat saavat tutkijankoulutuksen ja myös jatko-opintokelpoisuuden tohtoriopintoihin. Suomessa myös kandi-tasoinen lastentarhanopettajatutkinto on mahdollista täydentää maisterin tutkinnoksi. Lisäksi opettajan työtä arvostetaan Suomessa edelleen ja opettajankoulutus on toisen asteen koulutuksen päättävien opiskelijoiden jatko-opintotoiveissa yksi suosituimmista.

Tämä on taannut sen, että opettajankoulutukseen pyrkii runsaasti lahjakkaita hakijoita ja koulutukseen voidaan valita alalle hyvin soveltuvia ja akateemisilta taidoiltaan läh- tökohtaisesti vahvoja opiskelijoita. Myös tämä on kansainvälisesti arvi-

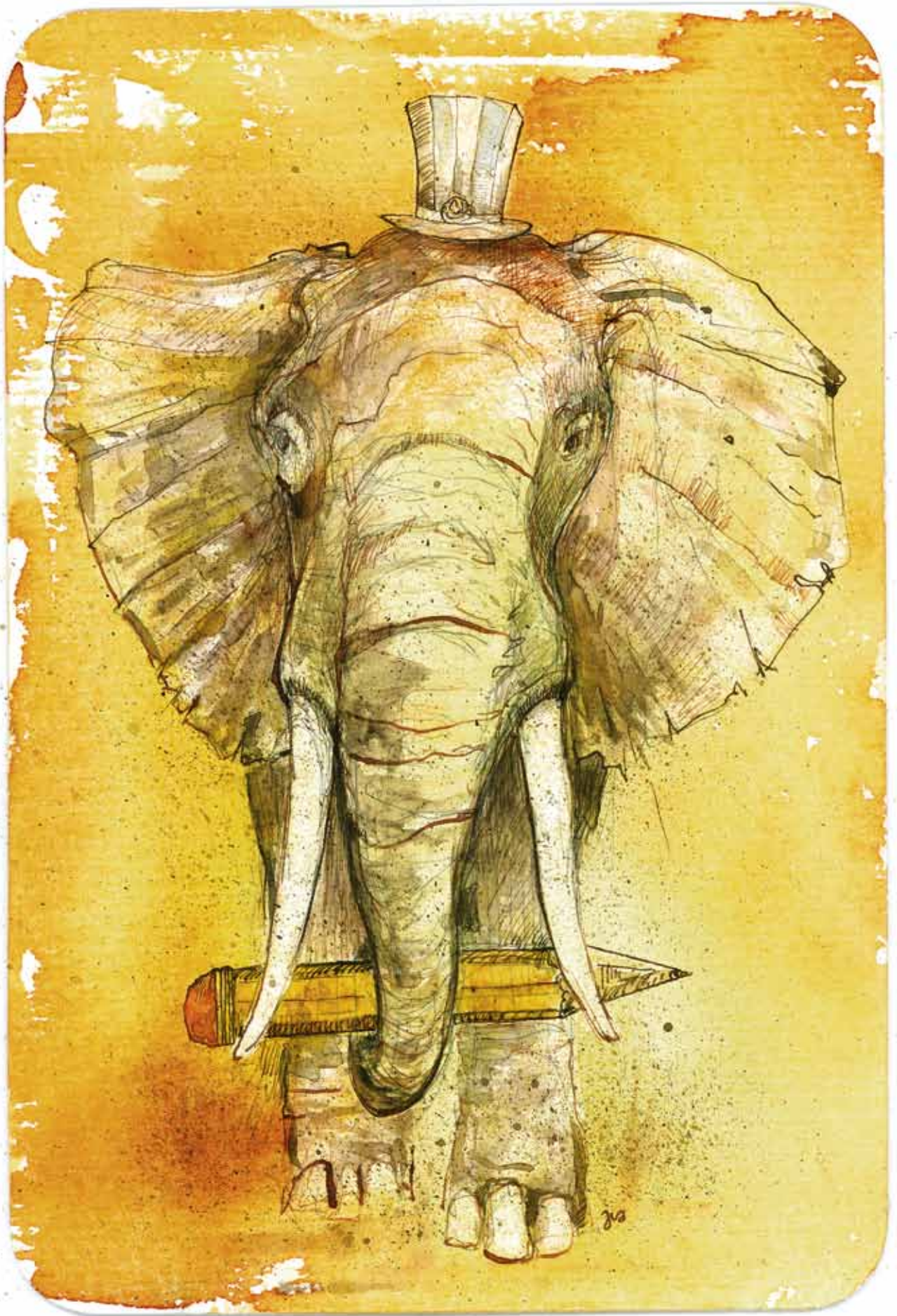
oiden poikkeavaa. Paljon yleisempää on, ettei opettajankoulutukseen ole riittävästi hakijoita, saati sitten motiivoituneita ja lahjakkaita. Esimerkiksi monissa Euroopan maissa opettajista tulee olemaan lähivuosina huutava pula.

Meillä ei myöskään opettajan- kouluttajien eikä opettajien työtä arvioida ja mitata ulkopuolisilla tu- losmittareilla yhtä tiukasti kuin muu- alla, eikä meillä ole valtakunnallista tarkastusjärjestelmää. Koulutuksen laatu ja sen kehittäminen perustuu pääosin opettajien asiantuntemukseen ja oman työnsä kehittämiseen. Kansainvälisillä kentillä ihmetellään jatkuvasti, kuinka Suomi voi olla niin tehokas ja tuottaa niin hyviä oppi- mistuloksia ilman ulkopuolista arvi- ointijärjestelmää.

Miksi hyvää pitäisi muuttaa?

Kun nyt saamme nauttia kunnia-asta ja menestyksestä, niin voi hyvällä syyllä kysyä, onko mitään tarvetta kehittää ja tutkia kriittisesti opettajankoulutusta, kun kerran todistettavasti osaamme sen jo niin hyvin? Maailma muuttuu kuitenkin yhä kiihtyvää vauhtia ja on myös aiheellista poh- tia kuinka opettajankoulutus pystyy tähän muutokseen vastaamaan. Monet yhteiskunnalliset haasteet, kuten nuorten syrjäytyminen, lisää-

tyvä suvaitsemattomuus, opettajien työuupumus ja nopea teknologisoituminen asettavat uusia haasteita myös opettajankoulutukselle.

Näihin haasteisiin vastaaminen on vaativaa, koska monet tutkimukset niin meillä kuin muuallakin ovat todenneet, että opettajankoulutus on vaikea muuttaa ja että muutokset ovat hitaita ja vaikutuksiltaan heikkoja. On puhuttu jopa opettajankoulutuksen ”fossiloitumisesta”. Lisäksi opettajankoulutuksesta ja erityisesti opettajankouluttajista tiedetään melko vähän. Kansainvälisesti on todettu, että kasvatustieteen tutkimuksessa perusasteen opettajankoulutus on yksi vähiten tutkituista alueista.

Oman tutkimukseni keskeisimmäksi kysymykseksi määrittelin syventää ymmärrystä opettajankoulutuksen kehittämisestä ja erityisesti niistä haasteista ja esteistä, joita koulutuksen uudistamiseen liittyy. Päätahtoiseni oli löytää uusia näkökulmia siihen, miksi opettajankoulutuksen toiminnan rakenteiden ja opetussuunnitelman muuttaminen näyttäisi olevan niin vaikeaa. Pyrin tähän tarkastelemalla opettajankouluttajien ammatillisen kehittymisen ja koulutuksen kehittymisen välistä suhdetta.

Tutkimusaineisto koostui opettajankouluttaja haastattelusta sekä tutkijanpäiväkirjasta, jota pidin vuosina 2002–2006 työskennellessäni tutkimassani opettajankoulutuslaitoksessa. Aineistojen analysoinnissa hyödynsin temaattista analyysia, laadullista sisällönanalyysia sekä diskurssianalyysia.

Kouluttajat ja koulutus kehittyvät eri tahdissa

Tutkimus osoitti, että opettajankoulutuslaitos tarjosi erinomaiset mahdollisuudet kouluttajien ammatilliseen kehittymiseen. Opettajankouluttajat kuvasivat, että työ oli hyvin vapaata ja se tarjosi mahdollisuuksia jatkuvaan oman työn kehittä-

miseen ja ammatilliseen kasvuun. Kouluttajat kertoivat, että heidän ammatillinen kasvunsa oli läheisesti sidoksissa oman työn suunnitteluun ja toteuttamiseen ja että siihen heillä oli lähes rajattomat mahdollisuudet.

Erään opettajankouluttajan sanoin: ”Pystyn hirveesti vaikuttamaan omaan työhöni. Et just kun jokainen saa hoitaa omat hommansa, niin siinä voi tehdä ihan mitä lystää”. Tällainen mahdollisuus oman työn vapaaseen toteuttamiseen ja kehittämiseen vahvisti kouluttajien sitoutumista sekä omaan työhönsä että opettajankoulutuslaitokseen.

Opettajankouluttajien oman ammatillisen kehittymisen ja opettajankoulutuksen kehittämisen välillä vallitsi kuitenkin ristiriita. Opettajankoulutuksen toteutuksen ja opetussuunnitelman kehittäminen kuvattiin haasteelliseksi. Tämän kehittämisen esteenä korostuivat aineryhmien välinen olematon yhteistyö ja selvät raja-aidat eri ryhmien välillä.

Vähäisen yhteistyön nähtiin vaikuttavan erityisesti siihen, miten ja millaisia sisältöjä opettajankoulutuksessa toteutetaan, jolloin sen vaikutukset heijastuivat vahvasti myös opiskelijoihin. Oma laitos ja sen toiminta kuvattiin vanhoihin tapoihinsa kangistuneeksi ja hitaasti muuttuvaksi. Eräs opettajankouluttaja kuvasi tilannetta näin: ”Kyl sellanen kauhukseenarion on olemassa, et juna jatkaa kulkuaan entiseen malliin... että kuoret muuttuu mutta toteutukset ja sisällöt ei. Se muutos on niin pientä ja hidasta, että siinä ehtii mennä liian monta opiskelijasukolve läpi”.

Opettajankouluttaja – vaativa homma

Opettajankouluttajien työ on erittäin haasteellista ja vaativaa. Työn vaativuus on lisääntynyt viimeaikaisen yliopistosektorin koskevien tehokkuusvaatimusten sekä yhteiskunnallisten muutosten myötä. Nämä, sekä opettajankouluttajien

Diskurssi =
tiettyyn toimintaan
liittyvä yhtenäinen
kielenkäyttö ja
ajattelutapa.

ammattiin liittyvä elinikäisen kehittymisen vaade haastavat opettajankouluttajat jatkuvaan ammatillisen identiteetin muutokseen. Tulokset osoittivat, että opettajankouluttajien ammatillinen identiteetti kiinnittyi vahvasti omaan opettajuuteen ja opetettavaan oppiaineeseen.

Ammatillisen identiteetin uudistamiseen liittyi huomattavia rajoitteita. Erityisenä ongelmana näytettiin laitoksen sisällä esiintyneet muuttumattomat ja vakiintuneet positiot, eli tavat määrittellä opettajankouluttajien ominaisuuksia, oikeuksia ja velvollisuuksia. Tietynlaisia positioita loivat erityisesti opettavat oppiaineet, jotka näyttivät määrittävän opettajankouluttajille erilaisia asemia. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että opettajankouluttajat eivät pystyneet jakamaan ja tuomaan esiin kaikkea osaamistaan ja asiantuntijuuttaan oman yhteisön sisällä tai he kokivat, ettei heidän osaamistaan aina arvostettu.

Lisäksi tutkijaidentiteetin neuvottelu näytti vaikeana. Resurssit ja tilat tutkijaidentiteetin rakentamiseen olivat niukat. Esimerkiksi oppiaineiden aineryhmät, jotka näyttivät keskeisenä resurssina

”

**Kasvatustieteen tutkimuksessa perusasteen
opettajankoulutus on yksi vähiten tutkituista alueista.”**

opettajaidentiteetin neuvottelussa, eivät toimineet lainkaan resurssina tutkijaidentiteetin neuvottelussa tai tutkijana toimimisessa. Tutkijana toimiminen näyttäytyikin pääasias-
sa vapaa-ajan harrastuksena, johon käytettiin ilta-aikaa ja lomia.

Kilpailun kulttuuri estää yhteistyötä ja kehitystä

Keskeisenä opettajankoulutuksen kehittämisen haasteena ilmeni työyhteisössä vallitseva sisäinen kilpailu resurssista. Vallitseva puhetapa kuvattaessa opettajankoulutusta oli kilpailudiskurssi, jonka mukaan eri oppiaineet ja niiden opettajat käyvät jatkuvaa resurssikamppailua

rajallisista resurssista, kuten opetussuunnitelman opintopisteistä, kontaktiopetustunneista, tuntiopetusresurssista sekä oppiaineen arvostuksesta. Erityisesti tämä diskurssi ilmeni puhuttaessa peruskoulussa opetettavista monialaisista opinnoista.

Kilpailudiskurssi ilmeni itsestäänselvyytenä, jota ei tarvinnut erikseen perustella tai määritellä, vaan opettajankoulutuksesta puhuminen tähän diskurssiin tukeutuen näyttäytyi sosiaalisesti jaettuna yhteisenä resurssina ja tapana ymmärtää opettajankoulutuksen todellisuutta. Tämän kamppailun tavoitteena oli oman oppiaineen ja samalla oman työn edellytysten turvaaminen. Puheta-

pa määritteli opettajankouluttajat keskinäisiksi kilpailijoiksi ja oman oppiaineensa lobbaajiksi. Kilpailun kulttuuri loi monia esteitä opettajankouluttajien keskinäiselle yhteistyölle ja sitä kautta yhteisön ja toiminnan kehittymiselle.

Muita opettajankoulutusta kuvaavia diskursseja olivat aineenopetus-, yhteistyö-, tutkimus- ja tradition murtamiskurssi. Nämä eri puheta-
vat voitiin jaotella kahteen eri pääluokkaan: sopeuttavaan ja uudista-
vaan.

Sopeuttavan puhettavan tunnuspiirteenä oli näkemys opettajankoulutuksen säilyttämisestä pääosin entisellään ja sen maltillisesta kehittämisestä peruskoulun opetus-

→→→

Opettajankouluttajien keskinäinen yhteistyö on käyttämätön resurssi.”

suunnitelman muutoksia seurailen. Opettajankoulutuksen tehtäväksi määriteltiin seurata yhteiskunnan muutosta sekä sopeuttaa toimintaansa yhteiskunnallista muutosta seurailen.

Uudistava diskurssi sitä vastoin kuvasi opettajankoulutuksen tavoitteeksi koko kasvatustodellisuuden muuttamisen ja määritteli opettajankoulutuksen suunnannäyttäjäksi laajemminkin kasvatustieteellisen tiedon ja opetuksen kehittämisessä. Opettajankoulutuksen tehtävänä ei nähty olevan muutoksen seurailu vaan aktiivinen vaikuttaminen koulun, koulujärjestelmän ja viimekädessä koko yhteiskunnan kehitykseen.

Tulosten perusteella esitän, että seuraavat neljä tekijää kuvaavat opettajankouluttajien ammatillisen kehittymisen sekä opettajankoulutuksen kehittämisen välisiä jännitteitä:

- ✓ opettajankouluttajien ammatillisen identiteetin uudistumista estävät kulttuuriset ja rakenteelliset tekijät,
- ✓ rajanylitysten vähäisyys opettajankoulutuslaitoksen sisällä ja erityisesti eri aineryhmien välillä,
- ✓ resurssikamppailut eri aineryhmien välillä,
- ✓ ristiriita opettajankouluttajien vahvan yksilöllisen toimijuuden ja yhteisön kehittymisen välillä.

Näkisin, että oheisiin haasteisiin tulisi kiinnittää jatkossa huomiota kehitettäessä opettajankoulutusta vastaamaan siihen kohdistuviin yhteiskunnallisiin vaateisiin.

So what?

Kysyin artikkelin alussa miksi tutkia opettajankoulutusta kriittisesti, kun monien lähteiden valossa osaamme sen niin hyvin. Väitän, että tarve opettajankoulutuksen tutkimukseen on tällä hetkellä akuutimpaa kuin koskaan aikaisemmin. Neljäkymmentä vuotta sitten kun peruskoulua ja yliopistotasosta opettajankoulutusta rakennettiin, olivat kasvatustieteiden toimijat ja päätöksentekijät todellakin kartalla. Näistä oman aikansa kunnianhimoisista reformeista me saamme tällä hetkellä nauttia hyviä oppimistuloksia tuottavan koululaitoksemme myötä koko suomalaisessa yhteiskunnassa.

Liialliseen hyvänolon tunteeseen tai itsetyytyväisyyteen meillä ei kuitenkaan ole varaa. Maailman muutos haastaa meitä pohtimaan miten turvata korkeatasoinen koulu ja opettajankoulutus myös jatkossa. Näkisinkin, että tämä on kriittinen hetki pystymmekö löytämään sellaisia keinoja opettajankoulutuksen uudistamiseksi, jotka takaavat suomalaisen koulujärjestelmän ja

opettajankoulutuksen laadun myös tulevaisuudessa yhä kiivaammin muuttuvassa maailmassa.

Opettajankoulutuksen kehittämisessä näyttäisi siltä, että opettajankouluttajien keskinäinen yhteistyö on käyttämätön resurssi, joka pitäisi pystyä valjastamaan opettajankoulutuksen muutoksen moottoriksi. Tätä yhteistyötä ovat estämässä syvään juurtuneet kulttuuriset rakenteet ja diskurssit, jotka näyttävät lokeroivan opettajankouluttajien työtä, heidän ammatillisen identiteettinsä uudistumista ja koko opettajankoulutuksen toteuttamista. Yksin tekemisen kulttuuri on romutettava ja otettava käyttöön se potentiaali, joka opettajankoulutukseen monitieteisenä ja korkeasti koulutettujen osaavien kasvatustieteiden yhteisönä sisältyy.

Meillä ei ole kansakuntana öljyä, kivihiihtä, maakaasua tai muita huomattavia luonnonrikkauksia. Mutta meillä on (vielä) maailman paras koulujärjestelmä ja opettajankoulutus! Tästä pääomastamme meidän täytyy pitää hyvää huolta ja varmistaa, että kansallinen luonnonvaramme myös uusiutuu tulevaisuuden tarpeita ja haasteita silmälläpitäen. Tämä tehtävä on meidän kasvatustieteiden toimijoiden vastuulla nyt ja tulevaisuudessa.

Kirjoittaja Päivi Hökän väitöskirja ”Sisäinen kilpailu opettajankoulutuksen kipupiste” hyväksyttiin Jyväskylän yliopistossa helmikuussa 2012.

SUN ASIAALLA!

TULEVA OPETTAJA, TIEDÄ ETUSI.

→ www.sool.fi

Hallitus sun asialla

Petra Junno
puheenjohtaja
Opela (LO)
Kajaani

Anna Tervo
varapuheenjohtaja
Ebe (LTO)
Helsinki

Aleksi Aho
Opex (LO)
Turku

Milla Arikka
Abakus (EO)
Jyväskylä

Mikko Gröhn
Lastarit (LTO)
Oulu

Satu Ijä
Varkaat (LTO)
Oulu

Katarina Kapiainen
Turaus (AO)
Turku

Jasmiina Ketonen
Oka (LO)
Tampere

Jari Kouvalainen
Pedary (LO)
Savonlinna

Jenni Moilanen
Lapikas (LO)
Rovaniemi

Julia Petäjä
Pedaali (AO)
Jyväskylä

Elisa Rontu
Kopeda (AO)
Helsinki

Ainejärjestöjen edustajista koostuva SOOLin liittokokous valitsee liiton puheenjohtajiston ja hallituksen vuosittain toimikaudelle 1.6.–31.5. Nykyisessä hallituksessa on luokanopettajaksi, aineenopettajaksi, lastentarhanopettajaksi ja erityisopettajaksi opiskelevia.

Hallitus pitää osan kokouksistaan eri opettajankoulutuspaikkakunnilla, jolloin sillä on mahdollisuus tavata paikallisia opiskelijoita ja ainejärjestöaktiiveja sekä koulutusyksiköiden henkilökuntaa.

SOOLin toimisto sijaitsee Helsingin Itä-Pasilassa samassa talossa OAJ:n ja Akavan kanssa. Toimisto palvelee jäseniä arkisin pääsääntöisesti kello 9–15 välillä.

Jäsenpalvelu ulottuu myös kaikille opettajankoulutuspaikkakunnille, kun SOOLin kenttäasiamiehet vierailevat lukuvuoden aikana oman alueensa koulutusyksiköissä.

Ota yhteyttä:
etunimi.sukunimi@sool.fi

SOOLin toimistolla, haloo!

Toimisto palvelee jäseniä
arkisin klo 9–15

puhelin 020 748 9740
sool@sool.fi

Markus Ropponen
pääsihteeri

Katja Eloranta
toimistos sihteeri

Fiina Jaakkola
järjestösihteeri

Rami Setälä
tiedottaja

Kenttäasiamiehet kierroksella

Fiina Jaakkola
Helsinki,
Hämeenlinna

Anna Väättäin
Turku, Rauma

Jenni Värrälä
Tampere

Maiju Laurila
Jyväskylä

Anni Hukkanen
Joensuu,
Savonlinna

Eija Moilanen
Oulu, Kajaani,
Rovaniemi

SOOLin JÄSENEDET

Oman toiminnan lisäksi SOOL tarjoaa jäsenilleen lähes kaikki Opetusalan Ammattijärjestö OAJ:n jäsenedut.

Opetusalan lehdet

Opettaja – OAJ:n jäsenlehti, ilmestyy viikottain
Soolibooli – SOOLin jäsenlehti, viidesti vuodessa
Lastentarha – LTOL:n jäsenlehti varhaiskasvatuksen opiskelijoille

Vakuutettuna opiskelijaelämässä

SOOLin jäsenmaksuun sisältyy kattava If Vahinkovakuutusyhtiön vakuutuspaketti.

Vapaa-ajan tapaturmavakuutus kattaa myös opinnoissa sattuneet tapaturmat, mikäli niitä ei korvata oppilaitoksen vakuutuksesta. Ei omavastuuta.

Matkustajavakuutus korvaa koti- tai ulkomaanmatkan aikana syntyneen sairauden ja tapaturman aiheuttamia hoitokuluja ilman euromääräistä ylärajaa. Ei omavastuuta. Ota SOOL/OAJ-jäsenkortti mukaan matkalle.

Matkatavaravakuutus korvaa matkatavaroille äkillisen ja ennalta arvaamattoman tapahtuman aiheuttamia vahinkoja.

Matkavastuuvakuutus korvaa vakuutuksenottajan tai hänen perheenjäsenenä matkalla toiselle aiheuttamia henkilö- tai esinevahinkoja.

Matkan oikeusturvavakuutus korvaa välttämättömät ja kohtuulliset asianajo- ja oikeudenkäyntikulut käräjäoikeudessa käsiteltävissä riita- ja rikosasioissa.

Vastuu- ja oikeusturvavakuutus opettajantyössä. Vastuuvakuutus korvaa työssä aiheutettuja henkilö- ja esinevahinkoja. Oikeusturvavakuutus korvaa asianajo- ja oikeudenkäyntikuluja opettajana toimimista koskeissa riita- ja rikosasioissa. Tätä vakuutusta ei ole mahdollista ottaa yksityishenkilönä. Vakuutus on voimassa myös opetusharjoittelun aikana.

Vakuutusehdot ja lisätiedot osoitteessa www.if.fi/sool.

Turvaa työssäkäyvälle

SOOLin jäsenet ovat opiskeluaikanaan oikeutettuja OAJ:n alueasiamiesten ja luottamusmiesten neuvonta- ja edunvalvontapalveluihin opetus- ja kasvatustieteiden alalla.

Liittymällä SOOLin kautta Opettajien työttömyyskassaan, voit jo opiskeluaikaisilla työsuhteilla kerryttää työttömyysturvaa mahdollisia valmistumisen jälkeisiä työttömyysjaksoja varten. Vaikka työttömyyskassan jäsenyys maksaa (5 €/kk vuonna 2012), kannattaa ansioon suhteutetun työttömyyspäivärahan kerryttäminen aloittaa jo opiskeluaikana. Monen opettajaksi valmistuneen ensimmäiset työsuhteet ovat erilaisia sijaisuuksia, joiden välissä on työttömyysjaksoja.

Opettajien työttömyyskassaan voi liittyä lyhyenkin opetusalan sijaisuuden aikana ja liittymisen jälkeen myös muut kuin opetusalan työsuhteet lasketaan mukaan. Erillinen hakemus työttömyyskassan jäseneksi on jätettävä työsuhteen voimassaoloaikana.

SOOLin Talvipäivät

Talvipäivien ohjelma, ruokailut ja majoitus SOOLin ja OAJ:n jäsenille puoleen hintaan. Opettajaopiskelijat ovat jo vuodesta 1947 kokoontuneet Talvipäiville nauttimaan hengen ja kehon kulttuurista. Nykyisin Talvipäivät on kehittynyt ohjelmaltaan monipuoliseksi opeopiskelijoiden suurtahtumaksi. Legendaariseen talvipäivätunnelmaan kannattaa käydä tutustumassa vähintään kerran opiskeluaikanaan.

Alennuksia

- Teboilin huoltoasemilla polttoaineesta ja öljyistä
- autonvuokrauksesta
- laivaristeilyistä
- majoituksesta hotelleissa, kylpylöissä ja retkeilymajoissa
- Holiday Clubin lomahuoneistoista
- aikakauslehtien tilauksesta
- sisäänpääsystä museoissa

Muita etuja

- OAJ:n taskukalenteri
- opettaja.fi -sähköpostiosoite
- etua hakiessasi VVO:n vuokra-asuntoa paikkakunnasta ja asuntotilanteesta riippuen
- lomamökkimajoitusta edullisesti Valkealan Tirvassa

Vaihtuvat edut

Lisää jäsenetuja saa rekisteröitymällä akavalaisten liittojen jäsenedut.fi -palveluun.

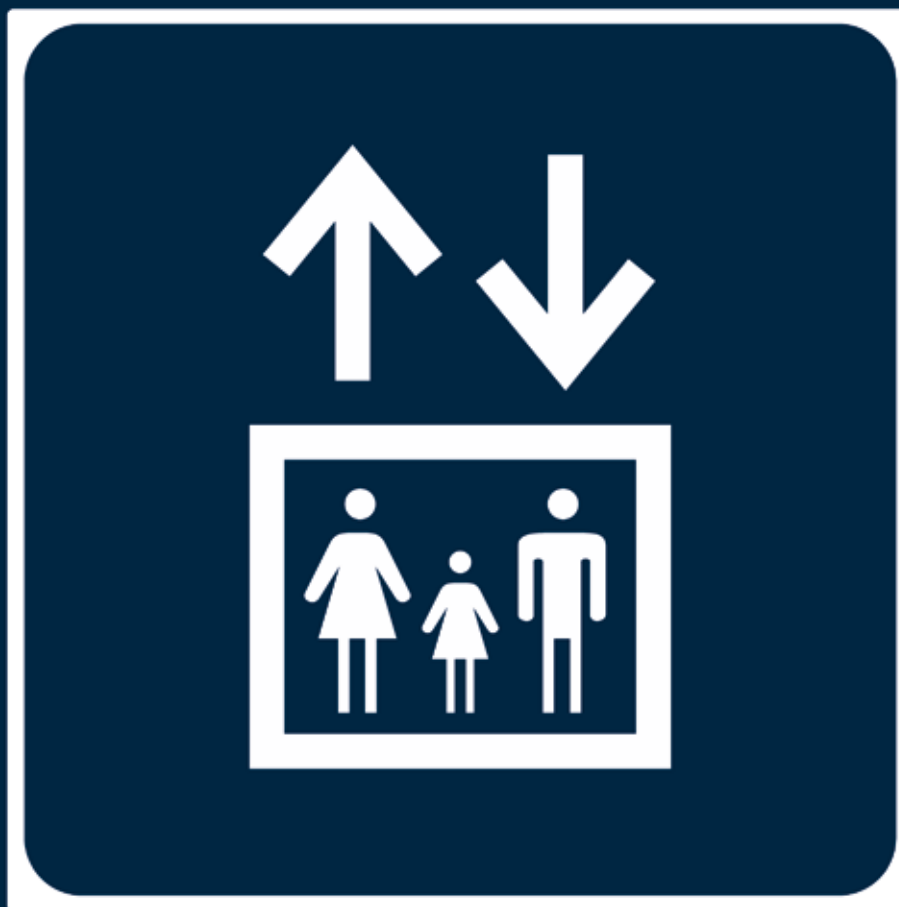
www.sool.fi

SOOLin teemaseminaari

Vanhempien ja työyhteisön kohtaaminen – vuorovaikutus opettajan työssä

Jyväskylässä 12.10.2011

Seminaari ruokailuineen on maksuton kaikille jäsenille.
Lisäksi jokainen jäsenyhdistys voi lähettää seminaariin kolme osallistujaa,
joille korvataan myös matkakulut.

Mitä vuorovaikutustaitoja opettaja tarvitsee?
Miten opettajan tulisi kohdata vanhemmat ja kollegansa?

SOOLin seminaarissa alan asiantuntijat kertovat, millaisia vuorovaikutustaitoja opettajan tulisi hallita ja miten nämä vuorovaikutustaidot tukevat kasvatustyötä sekä parantavat työyhteisön ja vanhempien kanssa tehtävää yhteistyötä.

Tervetuloa vuorovaikuttamaan!

Ohjelma ja ilmoittautumiset: www.sool.fi

Ole hereillä!

Sinulla on oikeuksia, tuleva opettaja.

Sinulla on oikeus hyvään opetukseen. Hyvää opetusta on yleensä tarjolla, vaikka poikkeuksiakin varmasti löytyy. Sinun tulisi jokaisen kurssin alussa saada tietää kurssin tai opintokokonaisuuden sisältötavoitteet ja arvosteluperusteet. Samoin kuin sinun olisi hyvä kertoa lapsille tai oppilaille, mitä tehdään ja miksi – sekä edetä kohti yhteistä oppimistavoitetta. Toki yliopistossa on akateeminen vapaus tutkia ja opettaa, mutta opetus ei kuitenkaan voi poiketa siitä mitä opetussuunnitelmiin on kirjattu.

Sinulla on oikeus kysyä asioista, joita et ymmärrä – ja kysy ihmeessä. Et välttämättä ole ainoa, jolle asia ei auennut ja kysymällä autat kaveriakin samalla. Ota selvää asioista myös kirjojen ja luentojen ulkopuolella, ja ole kiinnostunut. Se on rankkaa, mutta antaa perspektiiviä. Monesti opettajat pääsevät vauhtiin vasta, kun opiskelijat haastavat ajattelemaan ja keskustelemaan opiskeltavasta asiasta omista näkökulmistaan katsottuna.

Sinä päätät kuka päättää

Tulevaisuudessa sinulla on oikeus työskennellä lasten, nuorten ja aikuisten kanssa turvallisessa ympäristössä, joka tukee myös sinun ammatillista kehittymistäsi. Sinulla on toivottavasti mentori, joka auttaa sinua työurasi alkumetreillä. Sinulla on oikeus kartuttaa työkokemustasi sijaisena, mikäli tietyt kunnat luopuvat sijaiskielloistaan.

Koska kunta on monelle meistä tuleva työnantaja, ei ole samantekevää, kuka kuntasi asioitasi on päättämässä. Siksi on hyvin tärkeää vaikuttaa ja äänestää tulevissa kunnallisvaaleissa. Tukenasi on SOOLin kunnallisvaalitavoitteet, joita sinulla

on oikeus käyttää haastaessasi ehdokkaita ajatustenvaihtoon.

SOOLin jäsenenä sinulla on oikeus käyttää OAJ:n luottamusmiesten ja palkka-asiantuntijoiden palveluita esimerkiksi sijaisena ollesasi. Sinulla on oikeus tulla mukaan SOOLin toimintaan esimerkiksi osallistumalla teemaseminaareihin tai jopa asettumalla keväällä ehdolle liiton hallitukseen. Ehdolle asettuminen tapahtuu helposti ainejärjestösi kautta ilmaisemalla oman halukkuutesi ja kiinnostuksesi toimintaa kohtaan.

Tule mukaan vaikuttamaan siihen, että meillä olisi entistä parempi opettajankoulutus tulevaisuudessa. Toki voit vaikuttaa myös paikallisesti omassa ainejärjestössäsi, ylioppilaskunnassasi sekä Suomen ylioppilaskuntien liitossa tai Suomen ammattikorkeakouluopiskelijakuntien liitossa.

Sun asialla

Meidän tehtävämme SOOLissa on olla yhdessä sinun kanssasi hereillä, jotta huomaamme mitä opettajankoulutuksessa tapahtuu tai ei tapahdu. Vaikuttaminen vaatii sitä, että me tiedämme, mitä opiskelupaikkakunnilla tapahtuu. Vaikka SOOLin hallitus koostuu monesta eri alan opeopiskelijasta usealta opettajankoulutuspaikkakunnalta, hallitus ei valitettavasti aina voi tietää, mitä kaikkea siellä jossain tapahtuu.

Vaikuttaminen on aktiivinen vuorovaikutusprosessi. Mitä varhaisemmassa vaiheessa pääsemme mukaan prosessiin, sitä helpompaa vaikuttaminen on. Mitä enemmän meitä on yhteisen päämäärän takana, sitä paremmin tulemme kuulluiksi.

Sinulla, uusi opiskelija, on mahdollisuus tulla tapaamaan meitä

SOOLin toimijoita syksyn aikana, kun tulemme tapaamaan sinua opiskelupaikkakunnallesi. SOOL-infoissa kerromme liiton toiminnasta ja jäseneduista. Tarkemmat ajat vierailuista sekä muut ajankohtaisimmat tiedot löydät osoitteesta www.sool.fi.

Myöhemmin syksyllä opettajankoulutusyksiköissä kiertävät uudet kenttäasiamiehet, joiden luona kannattaa rohkeasti käydä kyselemässä ja juttelemassa kaikesta SOOLiin ja opettajankoulutukseen liittyvästä. Ole rohkea ja ole hereillä, kun tulemme luoksesi. Me yhdessä olemme SOOL.

Markus

Markus Ropponen
SOOLin pääsihteeri
markus.ropponen@sool.fi

Kunnat kuntoon koulutuksella!

Kuntavaalit ovat opettajien kannalta äärimmäisen merkitykselliset vaalit, koska lähes kaikki opettajat työskentelevät kunnan palveluksessa. SOOL kannustaa opeopiskelijoita haastamaan kaikkia ehdokkaita koulutusteemoista! Ennakkoäänestys alkaa 17.10.2012 ja varsinainen vaalipäivä on 28.10.2012.

Kunnat vetovoimaisiksi uusille opettajille

SOOL haluaa olla mukana luomassa parempia kuntia Suomeen. Kuntien tulee ymmärtää vastavalmistuneiden opettajien tuomat mahdollisuudet. Opetustehtäviin palkattaessa etusijalle tulee kaikissa tilanteissa asettaa pätevät ja kelpoiset opettajat. Mikäli valmistuneita ei ole saatavilla, on opettajaksi opiskelevien oltava etusijalla muihin nähden. Näin varmistetaan hyvä ja laadukas koulutus koko kunnassa.

Kuntien tulee tuntea vastuunsa myös sijaisuuksien täytössä. Sijaiskielloilla kunta luo itsestään kuvaa työnantajana, joka ei kannusta uusia opettajia hakeutumaan kuntaan töihin. Kunta näyttäytyy vetovoimaisena monipuolisilla ja laadukkailla koulutuspalveluilla, joiden yhtenä edellytyksenä ovat osaavat, koulutetut ja kelpoiset opettajat.

Koulutus on tärkein peruspalvelu, koska sillä kasvatetaan osaavia kansalaisia. Siksi koulutuksen tasa-arvon on toteuduttava jokaisessa kunnassa. Laadukas koulutus on paras sijoitus kunnalle, sillä se ehkäisee yhteiskunnasta syrjäytymistä. Kuntien panostus koulutukseen on sijoitus tulevaisuuteen.

Kuntien ja yliopistojen tulee ymmärtää omat vahvuutensa ja tehdä töitä yhdessä, jotta valmistumassa olevat opettajat saavat parhaat eväät opettajankoulutuksesta. Tämä tarkoittaa yhteisiä projekteja, joissa käytetään hyödyksi opettajankoulutusyksiköiden tuomat mahdollisuudet lähialueen kuntien opetukselle. Tämä rikastuttaa kuntien opetusta ja antaa opettajaksi opiskeleville mahdollisuuden päästä toteuttamaan osaamistaan mahdollisimman erilaisissa ympäristöissä. Näin myös kunnat työnantajina tulevat tutuksi valmistumassa oleville opiskelijoille.

Kuntien on tunnettava vastuunsa vastavalmistuneiden opettajien työn tukemisesta. Kattava mentorointi-

toiminta auttaa uutta opettajaa sitoutumaan työhönsä ja kehittämään omaa osaamistaan.

Kunnan tulee sitoutua avoimeen päätöksentekoon. Koulutukseen liittyvissä päätöksissä kunnan on aina kuunneltava koulutuksen asiantuntijoita. Päätöksiä tehtäessä tulee aina kuulla myös niitä, joita päätökset koskevat. Tämä korostuu eritoten opetuslalla. Kunnan kannattaakin keskittää kaikki opetuslalla koskevat päätökset yhteen paikkaan, opetus- tai sivistystoimeen. Kun kaikki koulutusjatkumon päätökset tehdään yhden katon alla, kunta säästää rahaa ja opetustointi on mahdollista kehittää kokonaisuutena.

www.sool.fi/edunvalvonta

SOOL vaatii kunnilta:

✓ Sijaiskiellot kumottava

Sijaiskiellot heikentävät opettajien hyvinvointia ja oppilaiden turvallisuutta. Jos opettaja ei saa ottaa esimerkiksi sairausloman ajaksi sijaista, käytännössä ainoat vaihtoehdot ovat sairaana töihin tuleminen tai oppilaiden jättäminen puutteelliseen valvontaan. Oppilailla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, mikä jää sijaiskieltojen johdosta usein toteutumatta.

Uusille opettajille opintojen aikana tehdyt sijaisuuDET ovat askel kohti työelämää. Sijaisuuksista saa arvokasta kokemusta opettajan työn käytännöstä, mikä koituu myös tulevan työnantajan eduksi. Sijaiskielloilla kunta sulkee ovet uusilta valmistuvilta opettajilta: työkokemuksen hankkiminen vaikeutuu ja kunnan vetovoima työnantajana romuttuu.

✓ Mentorointia uusille opettajille

Vastavalmistunut työelämään siirtyvä opettaja on vasta uransa alussa ja kykenee parhaaseen mahdolliseen työpanokseen saadessaan vaihtaa ajatuksiaan muiden alalla työskentelevien kanssa. Suunnitelmallisesti järjestetty tuki uran alkuvaiheessa on ehdoton edellytys työssä jaksamiselle ja sitä kautta laadukkaalle opetukselle. Osaltaan tuki myös vähentää alalta pakenemisen riskiä uusien opettajien keskuudessa.

Toiminnan tukemiseen tarvitaan uusien opettajien keskinäistä sekä kokeneiden ja uusien opettajien välistä mentorointia. Kunnan tulee tiedostaa ja kantaa vastuunsa uusien opettajien tukemisessa ja mentorointimahdollisuuksien järjestämisessä.

✓ Uusin tieto opetuslalle

Opetus- ja kasvatusalalla tehdään jatkuvasti uutta tutkimusta, josta saatavaa tietoa on tärkeää hyödyntää mahdollisimman nopeasti kuntien laadukkaiden opetus- ja kasvatustalveluiden ylläpitämiseksi. Kuntien antama tuki kaikkien koulutusasteiden opettajien kouluttamiseen on erittäin tärkeää. Kun opettajille annetaan mahdollisuuksia kehittää osaamistaan uran alkuvaiheista lähtien, varmistetaan se, että kunnan tarjoama opetus perustuu tuoreimpaan tietoon ja parhaaseen mahdolliseen osaamiseen.

Uudet ideat virkistävät opetusta sekä edesauttavat parempiin oppimistuloksiin yltämistä ja viihtyisemmän oppimisympäristön saavuttamista. Opettajien jatkuva kouluttautuminen sekä myönteinen asenne elinikäiseen oppimiseen vaikuttavat merkittävästi opetuksen laatuun ja sen myötä koko kunnan hyvinvointiin.

✓ Työhyvinvoinnista huolehdittava

Kunnan on työnantajana huolehdittava opettajien työhyvinvoinnista ja työturvallisuudesta. Nämä asiat ovat kohdallaan, kun työpaikan fyysiset puitteet ovat kunnossa, työ on mielekästä, sen kuormittavuus kohtuullista eikä opettaja joudu työssään kohtaamaan häirintää tai väkivaltaa.

Opetettavan ryhmän koko, työyhteisöstä ja esimiehiltä saatava tuki sekä työelämän vakaus ja ennustettavuus vaikuttavat olennaisesti työhyvinvointiin ja erityisesti uusien opettajien alalla pysymiseen. Myös koulujen ja päiväkotien sisäilman laadusta ja työergonomiasta huolehtiminen on opettajien rekrytoinnin kannalta kunnalle merkittävä vetovoimatekijä. Nämä kaikki ovat asioita, joista kunta työnantajana on suoraan vastuussa.

Voisiko yläkoulussa olla luokanopettajia?

Teksti Petri Paju

Tämä kirjoitus perustuu tutkimushankkeeseen, jonka puitteissa sain tilaisuuden käydä osan yhdeksättä luokkaa uudelleen. Väliä ensimmäisen ja toisen ysiluokani väliin jäi vajaat 30 vuotta. Olen kirjoittanut tutkimushankkeesta muun muassa väitöskirjani, mutta tässä keskityn yhteen kysymykseen; yläkoulun luokanopettajasysteemiin. Kysymys esitetyssä muodossa on sikäli aivan turha, että yläkouluissahan on jo luokanopettajia. He ovat vain ”tarkkismaikkoja” ja muita sellaisia, joita emme tule aina heti ajatelleeksi.

Kävin yläkoulun yhdeksättä luokkaa syysloman lopusta kevätkuuhlaan asti 2009–2010. Paikka oli eräs kaupunki eteläisessä Suomessa, kutsun sitä Härkäläksi. Kävin koulua niin kuin koulua käydään, paitsi että olin reippaan sukupolven luokkakavereitani vanhempi. Ja siinäkin sitä jo onkin.

Yritin olla luokkakavereideni tukena, jos sellaiseen pystyin. Yritin olla opettajan tukena, vielä harvemmin pystyin siihen. Ja toisen yli-ikäisen koululaisen, **Tommi Hoikkalan**, syrjäytymiselle en voinut mitään. Häntä ei paljon koulussa keväällä näkynytäkään. Se ei ole ihme, koska hänen koulumatkansa pituus herättäisi Lapissakin kummastusta.

Oma koulumatkani oli koko luokan lyhin ja osa tuon kaiken ylläsyöttä. Tutkimusprojekti oli myös sillä tavalla ylellinen, ettei minulla ollut painetta arvioida tuon tai tämän projektin tai hankkeen tosia tai oletettuja saavutuksia. Saatoin

keskittyä vain ihmettelemään, mitä koulussa tapahtuu. Tämä on erittäin epätieteellisesti sanottu, tiedän. Entäs sitten?

Ryhmän tunteminen ryhmänä

Oma käsitykseni on se, että yläkoulussa ei ainoastaan voisi, vaan pitäisikin olla luokanopettajia. Se on suurin reformi, jota olen tutkimukseni perusteella kyennyt realistisesti muotoilemaan. Kurillani olen tosin myös ehdottanut, että koulu voitaisiin lakkauttaa 25 vuoden ajaksi. Sitten voisimme puhtaalta pöydältä miettiä mihin sitä tarvitaan ja miten tuohon tarpeeseen voidaan vastata. Mutta tämä retorinen esitys on ollut vain siinä tarkoituksessa, että korostan koulun olevan meillä melkein DNA:han koodattuna.

Olemme lähes kaikki entisiä koululaisia, vanhemmat ja opettajat – ja

ysiluokkalainen on ollut yli puolet elämästään peruskoululainen. Peruskoulu on hyvä ja hieno asia, sitä voi parantaa entisestään. Tiedän hyvin, ettei yläkoulun luokanopettajan kaltaisilla uudistuksilla ole juuri läpimenon mahdollisuuksia, kun tuntijakoesitykset tuppaavat olemaan sellaisia myllyjä kuin ovat. Ajatus on siitä huolimatta hyvä, ja ajattelen nyt ensisijassa koululaisia, nuoria,

Kirjoittaja seiskaluokalla.

Kirjoittaja ysillä.

en koulua tai opettajia. Ehdotusta lienee paikallaan perustella hieman.

Koululuokka on ryhmä, ja oikeastaan se on nimenomaan ryhmä. Yläkoulussa ja aineenopettajajärjestelmässä mikään ei takaa, että yksikään koulun aikuisista tuntisi luokkaa ryhmänä. Oppilaan näkökulmasta tällä ryhmällä on valtavan suuri merkitys, hyvässä ja pahassa. Tämä tuli minulle konkreettisesti selväksi monella tavalla.

Kun tutkimusjaksolla aloitin koulun syysloman jälkeen, olin jo jouluna viettänyt luokkani kanssa aikaa enemmän kuin yksikään opettaja koko yläkoulun aikana. Pidän tärkeänä ja suotavana, että nuorilla on myös oma maailmansa koulussa, mutta kullakin luokalla olisi tästä huolimatta hyvä olla ainakin yksi ryhmän ja heidän vanhempansa tunteva aikuinen.

Kun aikanaan kävin yläastetta Sampolassa Tampereella, luokkamme villiintyi aika tavalla kahdeksannelle luokalle. Niin oli käynyt myös tälle toiselle yläkoululuokalleni. Ja niin on käynyt monelle muulle luokalle. Luokanopettaja olisi yläkoulussa se henkilö, joka pienistä merkeistä osaisi tulkita mitä on odotettavissa, mihin suuntaan ollaan menossa ja joka luokan tuntevana, toivottavasti sen luottamusta nauttivana, saisi pahimmat ylilyönnit kitkettyä.

Ryhmän tunteminen ryhmänä on aivan olennaista myös kiusaamisen tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi. Nykyisellään käy helposti niin kuin meidänkin luokallamme oli käynyt,

että kahdeksannen luokan ongelmat tiivistyvät vasta arvosanoihin, aiemminkin voisi toimia. Itselläni kesti useita kuukausia tajuta kiusaamisen hienovaraisempia muotoja.

Vanhempia yläkoulun joulujuhlissa?

Yläkoulun luokanopettajan ei tarvitse olla samanlainen kuin alakoulun, siis opettaa lähes kaikkia aineita. Mutta yläkoulunkin opetettavassa aineksessa on paljon sellaista, jonka luokanopettaja voisi opettaa. Ja sellaisia aineksia opetussuunnitel-

miin myös on haluttu; arkisia taitoja taloudenpidosta alkaen. Uskon, että yläkoulussa toimivan luokanopettajan vahvuus olisi se, jos hän olisi myös motivoitunut ja halukas luotsaamaan joukon läpi murrosiän tyrskyjen.

Tiedämme varsin hyvin, ettei luokanohjaajan tehtävä ole aineenopettajille aina kovin haluttu juttu. Totta tiedämme myös sen, että jotkut luokanohjaajat hoitavat hommansa aivan erinomaisesti. Juuri tämä asia olisi hyvä saada koskemaan kaikkia luokkia. On mahdollista, että kaikissa oppisisällöissä oppilaat eivät

saisi niin pätevää tietopuolista opetusta kuin nyt. Entä sitten? Se hinta kannattaisi maksaa. Kuudesluokkalainen voi olla oppimiskyvyltään paremmalla tasolla kuin kahdeksaluokkalainen, jonka pituuskasvu on kiivaimmillaan ja hormonit hyrräävät. Hyvinpä kuudesluokkalaiset luokanopettajien kanssa pärjäävät.

Silläkin uhalla, että sorrun aivan hämäriin visioihin: voitaisiinko yläkoulun joulujuhlassa nähdä joskus sankoin joukoin vanhempia? Tällaisissa ponnisteluissa luokanopettajajärjestelmä olisi parhaita ajateltavissa olevia välineitä. Alakoulun juhlissa ja vanhojen tansseissa videokamerat jo surisevat.

Yläkoulun aikana vanhempien ja koulun välinen etäisyys on pisimmillään ja kasvatus vaikeimmillaan. Tämä on yleistys, niin kuin moni muu tässä kirjoituksessa, mutta varmasti jokainen ilmiön tunnistaa. Luokanopettaja olisi linkki, joka silloittaisi tätä kuilua. Toki ymmärrän, että joskus vanhemmat ovat hankalia niin kuin ovat oppilaatkin ja opettajat myös. Mutta ryhmän ja luokan parempi ja intensiivisempi tunteminen antaisi edes mahdollisuuksia tämän merkillisen kuilun ylittämiseksi.

Kysymys ei ole vain idealistisesta laatikkoleikistä, luokanopettajajärjestelmä toisi mukanaan aivan oikeaa ja aitoa dialogia kotien ja koulun välille. Paras konsti ylläpitää ennakkoluuloja ja pahat kielet dominoivina tarinoina molemmin puolin on se, kun ei olla missään yhteydessä. Ja kaikkea ei edelleenkaan voi tehdä vain netissä.

Vähemmän ja pienempiä ongelmia

Mikään uudistus ei tuo pelkkää onnea ja autuutta, eikä paranna kaikkea kerralla. On ja olisi luokkien ongelmia ja ongelmaluokkia joka tapauksessa. Yläkoulun luokanopettajajärjestelmä, näin uskon, tekisi sen, että olisi vähemmän ongelmaluok-

Pitäisikö oppivelvollisuuskäytäntöä nostaa? Opetus- ja kulttuuriministeri Jukka Gustafsson on ehdottanut oppivelvollisuuskäytännön nostamista syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

**Nettivastaukset: KYLLÄ 53 %
EI 47 %**

Joonas Mikkilä

Lukiolaisten liiton edunvalvontasiamies
– Ei pitäisi. Pakko on huono motivaattori.

Maija Pulkkinen

SOOLin ex-järjestösihteeri
– Kyllä pitäisi. Se on hyvä keino ehkäistä syrjäytymistä ajoissa.

Juha Manu

Opiskelija-asiamies
– Kyllä pitäisi. Kansantalouden ei kestä näin suurta syrjäytyneiden määrää, tilanne vaatii kovia otteita.

Olli Luukkainen

OAJ:n puheenjohtaja
– Ei pitäisi. Pakolla ei korjata syrjäytymistä. ”Oppioikeuden” mahdollisuutta voisi pohtia.

kia ja pienempiä luokkien ongelmia. Yläkoulun luokanopettaja on kelpo ajatus, se on yksinkertainen ja toteutettavissa, sen tavoitteet ja keinot ovat hahmotettavissa.

Se on juuri niin yksinkertainen, että sen puutteeseen törmää yläkoulussa päivittäin tajuamatta minä puutteeseen tuli törmänneeksi. Se on niin yksinkertainen, ettei sen lausumiseen tarvita 26 diaa kaikkin-

laatikkosyheröineen. Siksi pelkään, että se on liian yksinkertainen toteutumaankaan. Mutta edistystä se olisi.

Kirjoittaja Petri Paju on Lasten kesä ry:n toiminnanjohtaja. Hänen sosiologian väitöskirjansa ”Parempi olla porukassa väärässä paikassa kuin yksin oikeassa paikassa” hyväksyttiin

Oivaltava opettaja – verkottunut moniosaaja

Tulevaisuuden taidot osaksi jokaisen osaamista

Teksti Riikka Kuusisto / Kerhokeskus

Tiedätkö, millaiseen maailmaan valmistut opettajaksi? Entä millaisia taitoja sinun opettajana tulisi ottaa huomioon, joita sinä ja oppilaasi tarvitsevat menestyäkseen elämässään? Mitä oman unelmakoulun rakentamiseen tarvitaan?

Opetusalaa lähellä olevat ja elinkeinoelämän järjestöt ovat mukana tukemassa opettajia ja opettajaksi opiskelevia ja tuottavat materiaalia eri teemojen huomiointiin opetuksessa. Yrittäjyyskasvatuksen, tulevaisuuskasvatuksen, innovaatio- ja teknologiakasvatuksen ym. aihekokonaisuuksien materiaaleilla turvataan mahdollisuudet tulevaisuuden osaamiseen. Ne tarjoavat erinomaista tukea oppimisympäristöjen rikastamiseen, opetusmenetelmien monipuolistamiseen ja oppijalähöllisen pedagogiikan vahvistamiseen.

Järjestöjen Road Show starttaa Jyväskylän opettajankoulutuslaitokselta 18.9.2012. Tilaisuudet on suunnattu ensisijaisesti opettajaksi opiskeleville, mukaan kutsutaan myös paikallisia opettajia sekä opettajakouluttajia. Järjestöjen tuki ja materiaalit tulevat tutuiksi innostavissa tapahtumissa, jossa osallistujat itse pääsevät sukeltamaan tulevaisuuden unelmakoulun rakentamiseen. Lukuvuoden aikana kiertue vieraillee kaikissa opettajankoulutuslaitoksissa.

Kiertueen järjestävät Kerhokeskus – koulutyön tuki, Nuori Yrittäjyys ry, OAJ, SOOL, Taloudellinen tiedotustoimisto, YES-keskukset sekä YVI-hanke.

Kerhokeskus – koulutyön tuki turvaa lasten ja nuorten mahdollisuuksia kasvaa ehyiksi ja itsetuntoisiksi, ajatteleviksi ja ongelmanratkaisukykyisiksi ihmisiksi. Materiaalia ja koulutusta koulutyön tueksi on saatavilla demokratiakasvatuksesta, tiedekasvatuksesta, yrittäjyyskasvatuksesta kuin monesta muustakin aihealueesta. Kerhokeskus myöntää myös Hymyveistoksia hyvän toveruuden kilvan palkinnoiksi.

Nuori Yrittäjyys ry edistää yrittäjämäistä asennetta ja nuorten aktiivista toimintaa. NY tarjoaa yrittäjyys- ja kuluttajakasvatusta tukevia opinto-ohjelmia 7–25-vuotiaille nuorille. Keskeistä ohjelmissa on tekemällä oppimisen periaate.

Taloudellinen tiedotustoimisto seuraa työelämän muutoksia ja tarjoaa välineitä koulutus- ja uravalintoja tukevaan viestintään. TAT tukee nuorten työelämätaito- ja yrittäjyys Hankkeita koulutuksella ja materiaaleilla.

JÄRJESTÖT ON THE ROAD

OIVALTAVA OPETTAJA – VERKOTTUNUT MONIOSAAJA

SINÄ UNELMAKOULUSSA?!

Vaikuta omaan tulevaisuuteesi ja tule mukaan!
Järjestöt on the road 2012-2013.
Lisätietoja luvassa pian.

NUORI YRITTÄJYYS
TALOUDELLINEN TIEDOTUSTOIMISTO
YES
SOOL
OAJ

YES toimii yrittäjyyskasvatuksen resurssikeskuksena ja järjestää tukipalveluja yrittäjyyskasvatuksen kouluttamiseen. YES auttaa myös löytämään hyviä käytäntöjä opetuksen ja koulutuksen kehittämiseen.

YVI-hankkeen virtuaalinen oppimisympäristö kokoaa yhteen oppimateriaalit, tapahtumat sekä yrittäjyyskasvatustoimijat elinkeinoelämästä, eri koulutusasteilta sekä järjestöistä.

Suomen opettajaksi opiskelevien liitto SOOL sekä **Opetusalan ammattijärjestö OAJ** tukevat järjestökiertuetta ja tuovat tilaisuuksiin tervehdyksensä.

Tule hakemaan materiaaleja ja osallistumaan tilaisuuteen, joka on täynnä oivalluksia! ♦

Jokainen opettaja on kieltenopettaja

Oletko koskaan tullut ajatelleeksi, että opettaessasi käsitöitä, fysiikkaa tai historiaa opetat samalla myös kieltä ja kielenkäyttöä? Tätä ja monia muita opettajankoulutuksen kysymyksiä pohdittiin keväällä Kieliparlamentissa, jonka järjesti valtakunnallinen Kielikoulutuspolitiikan verkosto.

frids
Redanredan.fi

Teksti Elisa Miettinen & Teija Kangasvieri

Kielikoulutuspolitiikan verkosto, tuttavallisemmin Kieliverkosto, on avoin foorumi kaikille kielistä ja kielikoulutuksesta kiinnostuneille – myös opettajaopiskelijoille. Verkoston perusajatus on, että kieli on keskeinen osa kaikkea yhteiskunnallista toimintaa ja että kielikoulutuksessa otetaan huomioon äidinkielet, toiset kielet ja vieraat kielet niitä vastakkain asettamatta. Verkoston toimintaa rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö, ja sitä koordinoi Jyväskylän yliopiston Soveltavan kielentutkimuksen keskus.

Kieliverkosto haluaa herättää keskustelua kielten oppimisesta ja opetuksesta, kielten asemasta yhteiskunnassa, kielitaidon arvioinnista sekä työelämän kielitaidosta ja tarjota tietoa kielikoulutuksesta eri intressiryhmille. Verkoston toiminta organisoituu vuosittaisen teeman

ympäri. Ensimmäisten toimintavuosien teemat olivat monikielisyys (2010) ja työelämän kieli- ja viestintätaidot (2011). Tänä vuonna keskitytään opettajankoulutukseen, ja ensi vuonna huomio suunnataan vähemmistöihin.

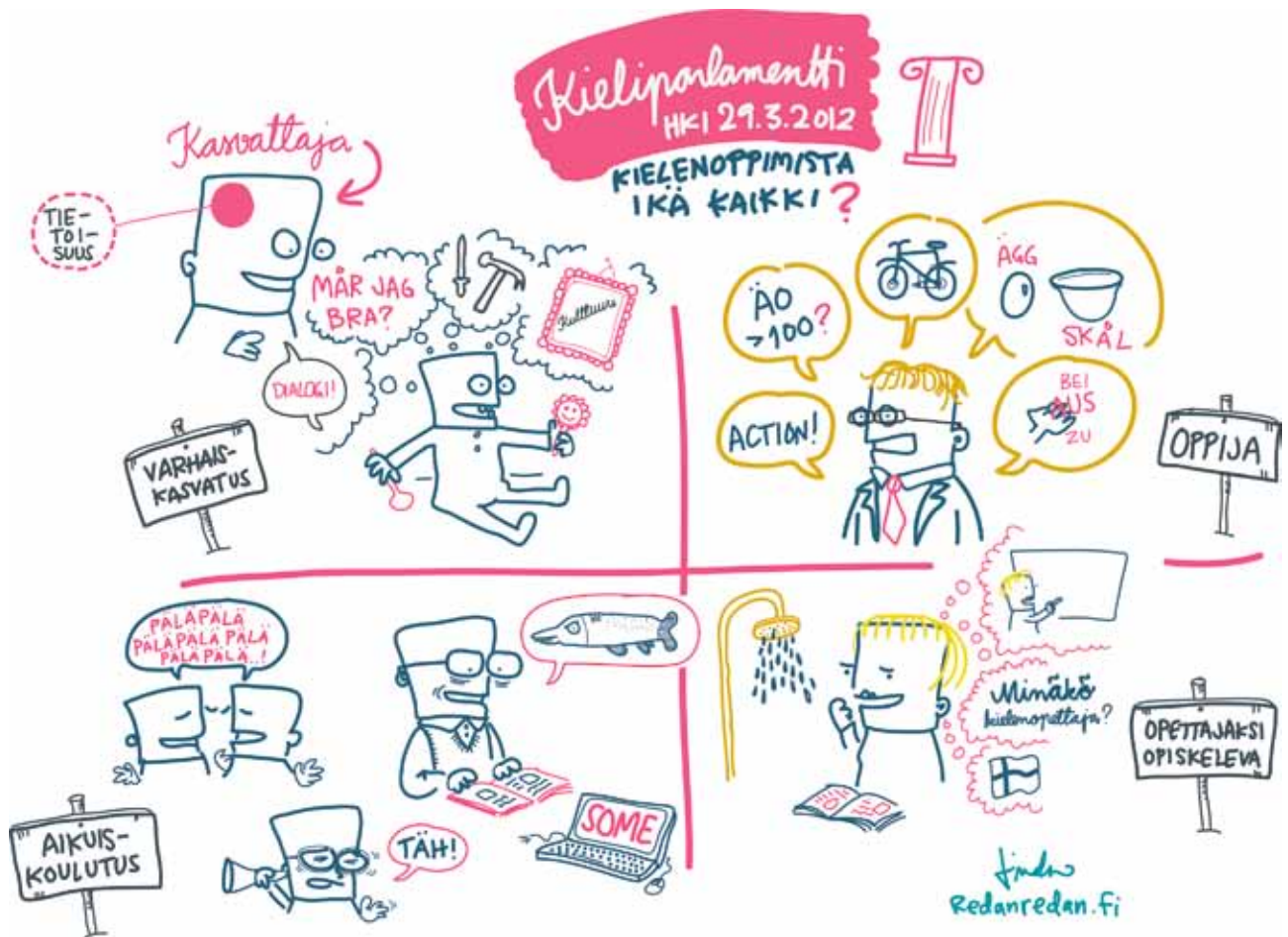
Kieliparlamentti: enemmän yhteistyötä opettajaopiskelijoiden välille

Teemavuoden päätapahtuma on Kieliparlamentti, jossa tartutaan kielikoulutuksen ajankohtaisiin keskusteluihin kokoamalla yhteen asiantuntijoita kulloisenkin teeman

ympäri. Parlamentissa käydyistä keskusteluista laaditaan kannanotto, joka toimitetaan päättäjille. Näin Kieliverkosto pyrkii vaikuttamaan kielikoulutusta koskevaan päätöksentekoon.

Tänä vuonna Kieliparlamentissa pohdittiin elinikäisen kielenoppimisen mahdollisuuksia sekä sitä, millä tavalla valmiuksia opettajankoulutus antaa eri ikäisten opettamiseen. Paikalla oli muun muassa opettajankouluttajien, opiskelijoiden, järjestöjen, työelämän ja viranomaisten edustajia. SOOLia tapahtumassa edusti Jyväskylän yliopistossa opiskeleva **Johanna Anttalainen**, joka

piti myös kommenttipuheenvuoron opettajaopiskelijan näkökulmasta. Parlamentin sähköinen kannanotto ”Elinikäisen kielenoppimisen avaimet” lähetettiin opettajankoulutuksen toimijatahoille, myös opettajaopiskelijoiden ainejärjestöille.

Yksi parlamentin kantavista ajatuksista oli, että jokainen opettaja on kielenopettaja. Kieli ja kielenkäyttö ovat läsnä kaikissa oppiaineissa, mitä ei helposti tule ajatelleeksi. Parlamentin osallistujat kaipasivat kouluihin enemmän opettajien välistä yhteistyötä ja oppiaineintegraatiota. Pohja yhteistyölle luodaan jo opettajankoulutuksen aikana. Niinpä Kieliparlamentissa peräänkuulutettiin enemmän yhteistyötä eri alojen ja asteiden opettajaopiskelijoiden välille.

Eri aineiden opiskelijoiden pitäisi päästä jo opetusharjoittelun aikana pitämään yhdessä harjoittelutunteja, joissa integroidaan useampien aineiden sisältöjä. Elinikäisen kielenoppimisen kannalta oleellista on

myös se, että opettajankoulutuksessa pääsee tutustumaan oppimisen koko polkuun varhaiskasvatuksesta aikuiskoulutukseen.

Kieli, koulutus ja yhteiskunta – monipuolista luettavaa myös opiskelijalle

Opettajankoulutuksen teemavuosi näkyy myös Kieli, koulutus ja yhteiskunta -verkkolehdeissä, joka on vapaasti luettavissa verkoston portaalissa. Teemavuoden kunniaksi jokaisessa numerossa ilmestyy Opettajan päiväkirja -sarja, jossa eri koulutusasteiden opettajat kertovat työstään. Toistaiseksi sarjassa tarjotaan jakaneet luokanopettaja, eläköitynyt yläkoulun kielenopettaja ja lastentarhanopettaja. Syyskuussa vuorossa on opettajaopiskelijan päiväkirja.

Touko-kesäkuun tuplanumero on tuhti paketti varhaiseen kielenoppimiseen ja -opettamiseen liittyvää asiaa ja sopii siten hyvin lastentarhan- ja

luokanopettajaopiskelijoille. Tämän Sooliboolin kanssa samoihin aikoihin ilmestyy opiskelijanäkökulmaan keskittyvä teemanumero, ja syksyn muissa numeroissa on tarkoitus pureutua muun muassa arviointiin sekä ammatilliseen kielenopetukseen ja opettajankoulutukseen.

Myös opettajaopiskelijat ovat erittäin tervetulleita kirjoittamaan verkkolehden näistä aiheista tai esimerkiksi harjoittelukokemuksistaan ja opetuskokeiluista. Verkostolle on myös mahdollista lähettää juttuideoita tai ideoita kokonaisten teemanumeroiden aiheiksi. ♦

Kieliverkoston toimintaan, verkkolehden ja Kieliparlamentteihin voit tutustua Kieliverkoston portaalissa www.kieliverkosto.fi. Voit myös lähettää verkostolle sähköpostia osoitteeseen kieliverkosto@jyu.fi.

SB Sudoku

Ansku

1	9	2			7		6	
		4		5	1	9		8
5		6	4			7	3	
7	4					1		2
		1				5		4
	5							
					6	8		9
	2	7	5	1		3		6
6		8	3					7

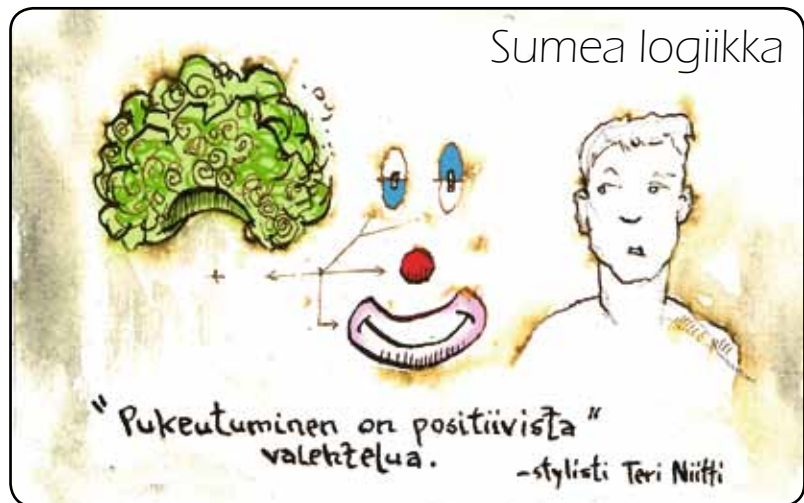
Sudoku oikea ratkaisu netissä:
www.sool.fi/soolibooli

Auskummitus

Jomarja

Siperia opettaa -paidat nyt myös yksittäin!
 Tilaa netissä: www.sool.fi

Huikkanen

Mahola

Niinpä. Siinä se taas meni. Koko kesä. Eikä tullut taaskaan nukuttua yhtään yötä teltassa, eikä edes käytyä omenavarkaissa naapurin mummon takapihalla. Kesä meni jälkipeliä pelatessa ja jälkipyykkiä pyykkilaudalla pestessä.

Niin. Meidän oman kylän jääkiekkjoukkue, Sikosaaren luistelevat haukat, putosi kevään päätteeksi vitosdivariin. Näin ollen jouduimme istumaan rantasaunalla paikallistelevision analysointoreiden kanssa oikein useamman kerran. Meitä oli paikalla, allekirjoittaneen Aimo Jallan lisäksi kriisipsykologi Oiva Freudinkangas, lääkäri Aimo (hieno etunimi muuten) Tippurinniemi, entiset huippuvalmentajat Hannu T. ja Juhani A. ja tietysti paikallistelevision tyhmälle yleisölle maalinteon anatomiaa selittäneet asiantuntijat Armas von Scnellebaaten ja Keijo. Olipa paikalla nykyinen valmentaja Hannes Goodcouch ja opettaja Elias Jekoweh, aina silloin kun pääsi vaimoltaan karkuun.

Ensin katsottiin videolta menneen kauden pelejä. Sitten menttiin saunaan ja keskusteltiin, analysoitiin, pohdittiin ääneen, väiteltiin ja otettiin opiksi. Useimmiten keskustelut menivät jotenkin tähän tapaan:

- Jääkiekko on maalintekolaji. Tärkeintä on maalinteko. Jos se ei onnistu, ei voi tulla menestystäkään.
- Perkele, että on kuumat löylyt.
- Viime kaudella tuli aivan liikaa turhia jäähyjä.
- Niin, ei näitä pelejä jäähyaitiosta voiteta.
- Kuka helvetti heitti lisää löylyä? Multa sulaa munat!
- Pitkä päätyyn ja perään.
- Joo. Ja pakin kautta. Vetoja pitää tulla enemmän.
- Tarkkoja vetoja.
- Täällä on kohta sata astetta. Keijo, lopeta se vihtominen!
- Peliä pitää levittää. Ei saa sumputtaa keskelle.
- Mä vielä levitän sille, joka heittää löylyä. Mä paistun.
- Keijo, sulla on hieno tatska.
- Meidän poikien pitäis keskittyä enemmän lätkään. Musta tuntuu, että niitä kiinnostaa naiset liikaa. Ne häiritsee keskittymistä. Ne naiset.
- En mä toisaalta usko, että ne kuuskymppiset cheerleadermartat menestystä huononsivat.
- Eivät ainakaan parantaneet.
- Siellä oli joukossa muutama todellinen puuma.
- Sellasta on nykyaika. Puumia joka puolella.
- Maalivahti voi pelastaa koko ottelun.
- Joo, voi tulla torjuntavoittoja.
- Niinkuin Talvisodassa.
- Jos me ei ny lähdetä uimaan, niin ens kaudella ei ole ketään analysoimassa.
- Keijo. Sä oot kerrankin oikeassa.

Ja niin me siirryimme laiturille ja vilvoittavaan veteen. Lopuksi Elias Jekoweh vetäisi Maammelaulun, hänellä kun oli mieskuorosta kokemusta. Taidettiin juoda muutama keskiolutkin...

Oma BÄKKÄRI kullan kallis.

Rankka opiskelijaelämä vaatii turvallisen kodin. Oletko muistanut vakuuttaa oman elämäsi backstagen? Hanki nyt kotivakuutus Ifistä. Saat sen SOOLin jäsenenä puoleen hintaan.

IF KOTIVAKUUTUS

-50%

Vain osoitteesta if.fi/sool

Ole huoletta. Me autamme.

P.s. Äläkä murehdi. Lasku on naurettavan pieni ja tulee maksettavaksi vasta parin opintotuen päästä. **ROCK ON!**